

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นมาทางชาติพันธุ์ และศึกษาการสร้างและการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนามบ้านนาออก ตำบลหนองญาติ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสารและการวิจัยภาคสนามใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกรวมถึงการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และได้นำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนาเชิงวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า คนไทยเชื้อสายเวียดนามบ้านนาออกเป็นคนเวียดนามทางภาคกลางของประเทศเวียดนาม ที่หนีการปราบปรามของฝรั่งเศส บ้างหนีความอดอยาก ในช่วงที่เกิดภาวะข้าวยากหมากแพงในประเทศเวียดนาม ดังนั้น คนเวียดนามจึงได้พากันอพยพเข้ามาอยู่อาศัยในประเทศไทยโดยเฉพาะแถบจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมู่บ้านนาออกตั้งขึ้นก่อนปีพ.ศ. 2441 โดยคนเวียดนามรุ่นเก่า มีการก่อสร้างศาลเจ้าขึ้นในหมู่บ้าน เพื่อเป็นที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาพุทธนิกายมหายาน โดยมีเจ้าเงิน ฮึง คำว และโฮจิมินห์ เป็นวีรบุรุษ เป็นที่เคารพสักการะของคนไทยเชื้อสายเวียดนามในหมู่บ้าน นอกจากนี้ในหมู่บ้านจะมีกลุ่มคนไทยเชื้อสายเวียดนามรุ่นเก่าแล้วนั้น ยังพบว่า มีกลุ่มคนไทยเชื้อสายเวียดนามรุ่นใหม่ที่อพยพเข้ามาอยู่อาศัยในหมู่บ้านในช่วงของสงครามอินโดจีน และส่วนหนึ่งพบว่า มีกลุ่มชาติพันธุ์ผู้ไทอยู่อาศัยร่วมในหมู่บ้านด้วย

สำหรับการสร้างอัตลักษณ์และการเปลี่ยนแปลงอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์พบว่า คนไทยเชื้อสายเวียดนามได้สร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ด้วยวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกทางวัฒนธรรม อาทิ ภาษาเวียดนาม การแต่งกายด้วยชุดแบบเวียดนาม บทเพลงประจำหมู่บ้าน และการเลือกหยิบยกเอาเรื่องราวของเจ้าเงิน ฮึง คำว และโฮจิมินห์ เข้ามาเป็นกระบวนการสร้างจิตสำนึกทางประวัติศาสตร์ทางชาติพันธุ์ โดยต่อยอด ถ่ายทอดผ่านการประกอบพิธีกรรมในศาลเจ้าคำย เวือง ประจำหมู่บ้าน ทั้งหมดล้วนเป็นการสร้างอัตลักษณ์ การให้ความหมายต่อกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง ซึ่งมีการปรับเปลี่ยน ลื่นไหลไปตามบริบทของสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของไทย

ความหมายต่อกลุ่มชาติพันธุ์ของตนเอง ซึ่งมีการปรับเปลี่ยน ลื่นไหลไปตามบริบทของสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของไทย

นอกจากนี้ยังพบว่า ปัจจุบันบ้านนาออกได้กลายมาเป็นหมู่บ้านมิตรภาพไทยเวียดนามเพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในบริบทของกระแสภูมิภาคนิยมและกระแสโลกาภิวัตน์แล้วนั้น เป็นการสร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์โดยคนภายนอก ในขณะที่เดียวกันคนไทยเชื้อสายเวียดนามบ้านนาออกเองก็ได้สร้างอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ ผ่านพิธีกรรมในศาลเจ้าและสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมหลายอย่าง ดังนั้น อัตลักษณ์ที่กลุ่มชาติพันธุ์ได้สร้างขึ้นมา และการสร้างโดยคนภายนอกจึงได้ซ้อนทับ บางอย่างมีความเหมือน และหลายอย่างมีความแตกต่างกันออกไป ดังนั้น การนำเสนอตัวตนทางชาติพันธุ์ของคนไทยเชื้อสายเวียดนามสู่สังคมภายนอก จึงมีความหมายในหลากหลายชุดด้วยกัน

The objectives of this research were to study the ethnic identity construction of the Vietnamese Thai in Ban Na Jok, Tambon Nongyat, Amphoe Muang, Changwat Nakhonphanom. The study employed various methods including documentary and field researches, such as in-dept interviewing, participatory and non-participatory observation. Data were presented by analysis description.

The research findings found that the Vietnamese Thai at Ban Na Jok, Central Vietnam, escaped the starvation during drought and French domination in Vietnam. Therefore, the Vietnamese immigrated to settle down in the North-eastern Region of Thailand. Ban Na Jok Village was set up before 1998 by the ancient Vietnamese people. The shrines were built in the village to be used in religious ceremonies of the Maha Yan Sect of Buddhism. Tran Hung Dao and Ho Chi Minh were respected by Vietnamese Thai as heroes. Besides the old Vietnamese Thai people in the village, it was found that modern Vietnamese Thai people have recently immigrated and resided in the village as well.

For the construction and maintenance of ethnic identity, the study found that the Vietnamese Thai reconstructed their ethnic identity from the bases of culture and history. The culture has been reflected in Vietnamese language, Vietnamese dresses, folk songs, and worship of Tran Hung Dao and Ho Chi Minh. The ethnic and loyalty have been emphasized, and transmitted through various ceremonies in the Dai Vuong's shrine of the village. This shows that the identity reconstruction and definition has been adapted to fit the socio-political and economic context of Thailand.

Finally, the Thai-Vietnamese identity of the Thai-Vietnamese which were reconstructed through the internal and external forces has shown to be multiple, adapted and changed through times. Based on these changing multiple nature of identities, the presentation of Thai-Vietnamese in the public has been various.